



สรุปผลการประเมิน อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา
เฉพาะการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษาในโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาตามการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้
2. เพื่อประเมินพฤติกรรมในขณะเข้ารับการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้
4. เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้
5. เพื่อประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอน ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้
6. เพื่อติดตามผลในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการจัดการสอนซ่อม เสริมแก่นักเรียนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา เฉพาะการฝึกอบรมนักร้องในภาคใต้ ประกอบด้วย

1. ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนของกลุ่มโรงเรียนสะบ้าย้อย-ทุ่งพ้อ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 93 คน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของกลุ่มโรงเรียนสะบาย้อย-ทุ่งพอ
อำเภอบ้านดง จังหวัดสงขลา จำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1. แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม
กับความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. แบบวิเคราะห์กระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรม เปรียบเทียบกับระบบการ
ฝึกอบรมที่เป็นสากล
3. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในขณะฝึกอบรม
4. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม
5. แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม
6. แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม
7. แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู หลังจากครูได้รับ
การฝึกอบรมไปแล้วเป็นเวลา 2 เดือน
8. แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู หลังจากครูได้รับการฝึก
อบรมไปแล้วเป็นเวลา 2 เดือน
9. แบบสัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน
10. แบบสอบถามสภาพการจัดการสอนซ่อม เสริม

วิธีการประเมิน

1. ประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา โดย
 - 1.1 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม
กับความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม
มีความสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกข้อ

1.2 วิเคราะห์กระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรม เปรียบเทียบกับระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า การฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้มีกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมครบถ้วนตามระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล

2. ประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ในขณะฝึกอบรม โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขณะฝึกอบรม ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม ทุกกิจกรรมของการฝึกอบรม ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

3. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในภาคใต้ที่มีต่อการฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบหลังจากการฝึกอบรมเสร็จ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่ำร้อยละ 75 มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมในแต่ละข้อของแบบสอบถาม

4. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ โดยใช้แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า ค่าเฉลี่ยของการทดสอบหลังจากการฝึกอบรมมากกว่าค่าเฉลี่ยของการทดสอบก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของการทดสอบหลังการฝึกอบรมมากกว่าค่าเฉลี่ยของการทดสอบก่อนการฝึกอบรมไม่ต่ำกว่า 15% ของคะแนนเต็ม

5. ประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ โดยใช้แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า ค่าเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าค่าเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ ในด้านการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดย

6.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน ใช้แบบสังเกต สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน หลังจากทีครูผ่านการฝึกอบรมนําร่องไปแล้วเป็นเวลา 2 เดือน โดยสังเกตครูคนละ 4 ครั้ง คือภาคเช้า 2 ครั้งและภาคบ่าย 2 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ ใช้เวลาในการสังเกตครั้งหนึ่ง ๆ ประมาณ 1 ชั่วโมง

6.2 ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้ครูผู้สอนตอบหลังจากผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว เป็นเวลา 1 เดือน

6.3 ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้วิจัย สัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนกับครูที่ได้รับการสังเกต ห้องเรียนละ 5 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 60 คน

เกณฑ์ในการประเมินกำหนดไว้ว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ตั้งไว้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมที่ระบุในโครงการฝึกอบรม

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการจัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการจัดการสอนซ่อมเสริม หลังจากผ่านการฝึกอบรมไปแล้วเป็นเวลา 2 เดือน

ผลการประเมิน

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ และการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้มีกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมครบถ้วนทุกข้อตามกระบวนการฝึกอบรมที่เป็นสากล
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ มีพฤติกรรมในขณะฝึกอบรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าร่วมกิจกรรม 44 กิจกรรมครบจากกิจกรรมทั้ง 55 คิดเป็นร้อยละ 80
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม 22 ข้อ ในจำนวน 28 ข้อ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถือว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมตาม เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ไม่ครบทุกข้อ
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.30 ของคะแนนเต็ม ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ มีความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นซึ่ง เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนด

6. ครูจำนวน 12 คน ที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการสอน นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เกินร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 8 คน และต่ำกว่าร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 4 คน ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

โดยสรุป การฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เป็นไปตามกระบวนการฝึกอบรมที่เป็นสากลทุกประการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อ เกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการ เรียนรู้จากการฝึกอบรม แต่มีความรู้เพิ่มขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม และด้านการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนด

สำหรับผลจากการศึกษาสภาพการจัดการสอนซ่อม เสริมแก่นักเรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ พบว่าครูส่วนมากมีความรู้และประสบการณ์ในการสอนซ่อม เสริม เพราะเคยจัดสอนซ่อม เสริม ในโรงเรียนหรือห้อง เรียนที่รับผิดชอบอยู่ การจัดชั้นเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษาส่วนมากจัดแบบให้นักเรียนที่เรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน เรียนห้องเดียวกัน การจัดสอนซ่อม เสริม เพื่อช่วยเหลือเด็กที่เรียนช้า ส่วนมาก ครูผู้สอนจัดสอนเองตามที่เห็นสมควร และสอนนอกชั่วโมงเรียนปกติ วิชาที่จัดสอนซ่อม เสริม คือ วิชาในกลุ่มทักษะภาษาไทย และคณิตศาสตร์ โดยจัดสอนเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่สอน

เหตุผลในการสอนซ่อม เสริม เพื่อให้นักเรียนสอบผ่านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีคัดเลือกเด็กที่เรียนช้าส่วนมากใช้พิจารณาจากผลการเรียนโดยทั่วไป สาเหตุที่นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อนคือ ขาดเรียนบ่อย ช่วงเวลาในการสอนซ่อม เสริม ส่วนมากสอนหลังเลิกเรียน ใช้เวลาประมาณ 10-30 นาที โดยจัดสอนที่ห้องเรียนปกติ

วิธีการสอนซ่อม เสริม เมื่อเด็กขาดความพร้อมในการเรียน ครูส่วนมากจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ฝึกความพร้อมด้านทักษะให้แก่นักเรียน โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียน วิธีการจัดความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ ครูจัดโดยใช้อุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อความพร้อมด้านคิดคำนวณ การสอนเด็กที่เรียนช้าส่วนมากสอนซ้ำในเรื่องที่ไม่เข้าใจ และสอนทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย ส่วนมากใช้กิจกรรมพิเศษ เช่น สอนด้วยอุปกรณ์ การเรียนด้วยตนเอง แบบฝึกที่ทำซ้ำ ๆ กิจกรรมหรือสื่อที่ใช้ในการสอน คือ เกม และอุปกรณ์ เช่น บัตรคำ รูปภาพ การจัดทำสื่อการเรียน ที่ใช้ในการสอนเด็กที่เรียนช้าส่วนมากครูจัดทำเอง

วิธีการประเมินผลหลังการสอนซ่อม เสริม ส่วนมากใช้วิธีตรวจงานที่มอบหมายให้ทำ และเมื่อนักเรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หลังการสอนซ่อมเสริม ครูส่วนมากใช้วิธีการสอนเพิ่มเติม

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ และการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ นั้น มีกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมครบถ้วนตามระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากลทั้ง 11 ประการ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ได้มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนงานในการดำเนินงานอย่างรัดกุม ซึ่งครอบคลุมการปฏิบัติงานตลอดโครงการ ทั้งนี้เป็นเพราะคณะปฏิบัติงานของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนมีการทำงานที่เป็นระบบ และงานแต่ละขั้นตอนที่ทำได้ผลในการทำให้คุ้มค่า การจัดสรรงานเป็นไปตามความถนัดของคณะปฏิบัติงานแต่ละคน เช่น ในด้านการวัดผลประเมินผลก็จะแบ่งหน้าที่ให้แก่ผู้ที่มีความถนัดในด้านนี้โดยเฉพาะ จึงทำให้ผลงานที่ได้มีคุณภาพ เมื่อพิจารณาหาเหตุผลที่ทำให้การทำงานของคณะปฏิบัติงานเป็นไปด้วยดีนั้น สามารถกล่าวได้ว่าคณะปฏิบัติงานทั้ง 15 ท่านมีจุดมุ่งหมายทำความเข้าใจในจุดเดียวกัน นั่นคือการทำงานเพื่อให้การประถมศึกษาของชาติพัฒนาไปในทิศทางที่มีคุณภาพ และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นจุดร่วมของคณะปฏิบัติงานก็คือความศรัทธาต่อผู้เชี่ยวชาญโครงการ แม้จะมีปัญหาเฉพาะหน้าใด ๆ เกิดขึ้นก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญโครงการจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่คณะปฏิบัติงานด้วยดีตลอดมา สำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรมในภาคใต้ทั้ง 5 ท่าน ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการฝึกอบรมเป็นอย่างดี แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคบางประการในการฝึกอบรม ก็สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยความรอบคอบ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นที่ประทับใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน ซึ่งคุณสมบัตินี้เหมาะสมในการดำเนินการฝึกอบรมอย่างแท้จริง และทำให้การฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้เป็นไปตามกระบวนการที่วางไว้ทุกประการ

2. ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในขณะฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมไม่ครบทุกคน ซึ่งเกณฑ์การประเมินกำหนดไว้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมทุกกิจกรรมของการฝึกอบรม ผลการสังเกตพฤติกรรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์ จากการสังเกตพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละวัน เข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมของการฝึกอบรมไม่ครบทุกคนตามบัญชีรายชื่อของผู้เข้ารับการฝึกอบรม นำร่องในภาคใต้ ในวันที่ 1, 2 และ 3 ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 97.84, 95.65 และ 95.65 ตามลำดับ ในวันที่ 1 และ 2 ของการฝึกอบรม ในช่วงที่ 3 มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 89.24 และ 87.09 ของจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามบัญชีรายชื่อ เป็นที่น่าสังเกตว่าทุกวันของการฝึกอบรมจะมีกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรมของการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ครบทุกคน ซึ่งกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติหรือ เข้าร่วมไม่ครบทุกคน ได้แก่ การเข้ามารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา การเข้าร่วมกิจกรรมแรกพบ การเข้าร่วมกิจกรรมยามเช้า การศึกษาสไลด์ เรื่องเจตนารมณ์ของหลักสูตร การศึกษาเทปโทรทัศน์ เรื่องการเรียนรู้ที่ไร้แรงและเรื่องสอนเพื่อสอน การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ การเข้าร่วมกิจกรรมตามนัด เป็นที่น่าสังเกตว่า กิจกรรมแรกพบ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมเหล่านี้จัดเป็นกิจกรรมที่ผ่อนคลายความเครียด ทำให้สนุกสนาน แต่กลับมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนไม่ปฏิบัติและไม่เข้าร่วม จากการสังเกตและสอบถามพบว่า ผู้ที่ไม่ปฏิบัตินั้นส่วนใหญ่เป็นครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งการฝึกอบรมช่วงที่ 1 นั้นตรงกับพิธีถือศีลอด หากทำกิจกรรมที่ดองเคลื่อนไหวร่างกายมาก ๆ จะทำให้เหนื่อยง่าย

การศึกษาเทปโทรทัศน์ขณะฝึกอบรม จากการสังเกตพบว่า เนื้อหาของเทปโทรทัศน์แต่ละเรื่องมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับการนำไปใช้ของครูประถมศึกษา แต่กลับพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนไม่เข้าร่วมศึกษาเทปโทรทัศน์ ซึ่งเป็นเทคนิคการถ่ายทำเทปโทรทัศน์บางเรื่องมีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น เรื่องสอนเพื่อสอน มีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการบรรยายของอาจารย์สองท่าน ทำให้เนื้อหาที่พูดด้วยความสนใจลงไป ภาพที่ใช้สื่อความหมายไม่เร้าความสนใจ เป็นการถ่ายภาพจากแผนภูมิ ซึ่งดูธรรมดาไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ศึกษาเท่าที่ควร บางเรื่องภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์เป็นภาพเด่น เลื่อนขึ้นเลื่อนลง เสียงที่อัดลงในเทปโทรทัศน์ไม่สม่ำเสมอ บางครั้งดังเกินไป บางครั้งค่อยเกินไปขาดความพอดี นอกจากนั้นห้องที่ฉายเทปโทรทัศน์ เป็นห้องที่มี

แสงสะท้อนหลายจุด ผู้ที่นั่งอยู่ด้านข้างและด้านหลังจะมองภาพบนจอไม่ชัด เจน จุดบกพร่องดังกล่าว
มานี้ จึงทำให้ความสนใจที่จะศึกษา เทปโทรทัศน์ลดลง

การออกมารายงานชุดฝึกอบรมที่นำไปศึกษา เป็นการบ้าน จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ออกมารายงานพบว่า การรายงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคน รายงานไม่ตรงประเด็นไม่ตรง
คำถามที่ถาม บางคนหยิบสมุดขึ้นมาบังหน้าขณะที่พูด แสดงถึงความไม่เชื่อมั่นในตนเอง จากการ
ซักถามผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนยอมรับว่า ชุดฝึกอบรมที่นำไปอ่าน เป็นการบ้านนั้นไม่มีเวลาอ่าน
เพราะมีภาระกิจทางบ้านมาก เลิกอบรมเวลาประมาณ 16.00 น. บางวันมีงานนอกบ้าน
ต้องออกไปทำธุระ กลับมาก็คำจึงไม่มีเวลาที่จะอ่านชุดฝึกอบรม และบางคนเสนอแนะว่าไม่ควรให้
กลับไปศึกษาที่บ้าน เพราะเครียดทั้งวันแล้ว ตอนเย็นจะได้พักผ่อนอย่างเต็มที่

จากผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้ เข้าร่วมกิจกรรมในการฝึกอบรมมีทั้งหมด
55 กิจกรรม มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมเพียง 44 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 80
ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้พบว่า
จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมตาม เกณฑ์การประเมินไม่ครบทุกข้อใน
แบบสอบถามโดยเกณฑ์การประเมินกำหนดไว้ว่า จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่ำร้อยละ 75
มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมในแต่ละข้อของแบบสอบถาม จากผลการประเมินจำนวนผู้เข้ารับ
การฝึกอบรมที่มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม เป็นไปตาม เกณฑ์การประเมินมีจำนวน 22 ข้อ คิดเป็น
ร้อยละ 78.57 ของจำนวนข้อความคิดเห็นในแบบสอบถาม และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มี
ความพึงพอใจต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินมีจำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 21.43 ของจำนวนข้อความ
คิดเห็นในแบบสอบถาม จะเห็นได้ว่าโดยส่วนใหญ่แล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจที่ดีต่อการ
ฝึกอบรม สำหรับความคิดเห็น 6 ข้อ ที่จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่ำกว่า เกณฑ์
การประเมินนั้น ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับฝึกอบรม ข้อที่ 15 ของแบบสอบถาม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึก
อบรมมีความพึงพอใจต่อภาพประกอบในชุดฝึกอบรม ร้อยละ 73.25 ซึ่งยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้
จากการสังเกต พบว่า ชุดฝึกอบรมบางเล่มมีรูปบางรูปที่ขาดหายไป ในบางเล่มการพิมพ์บางรูปไม่
ชัด เจน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ได้เล่มที่บกพร่องนั้น ศึกษาเนื้อหาที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้การอ่าน



ขาดช่วงไม่เข้าใจเนื้อหาบางตอน

ความคิดเห็นข้อที่ 19 ของแบบสอบถาม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 62.79 มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรม และรู้สึกว่ามีมีความสุขขณะศึกษาชุดฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 37.21 ไม่มีมีความสุขขณะศึกษาชุดฝึกอบรม เหตุที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่มีความสุขขณะศึกษาชุดฝึกอบรม เป็นเพราะเหตุผลหลายประการ คือ เรื่องสถานที่ในขณะศึกษาชุดฝึกอบรม ร้อนอบอ้าว แสงสว่างไม่พอเพียง เก้าอี้ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั่งศึกษาชุดฝึกอบรมบางตัวไม่มีที่รองเขียน ขณะศึกษาชุดฝึกอบรมต้องยกขึ้นอ่าน บางคนวางชุดฝึกอบรมบนตักแล้วก้มลงอ่าน ทำให้เมื่อยคอและขาดสมาธิในการอ่าน เวลาที่ใช้ในการศึกษาชุดฝึกอบรมแต่ละเล่มไม่เหมาะสมกับเนื้อหา โดยเฉพาะผู้ที่อ่านหนังสือช้าอ่านไม่ทันหมดเล่มก็หมด เวลาต้องทำกิจกรรมอื่นต่อ ปัญหาการศึกษาชุดฝึกอบรมไม่ทันเวลาจะพบทั้งครูที่สูงอายุและครูที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว นอกจากนั้นครูต้องนำชุดฝึกอบรมไปศึกษาที่บ้านด้วย แต่ก็ไม่สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ เพราะมีภาระทางบ้านมากด้วย เหตุผลดังกล่าวครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงไม่มีความสุขในขณะที่ศึกษาชุดฝึกอบรม

ความคิดเห็นข้อที่ 20 และ 21 ของแบบสอบถาม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 44.18 52.33 มีความพึงพอใจต่ำกว่าเกณฑ์ ในด้านความน่าสนใจของชุดฝึกอบรม เทปโทรทัศน์ สไลด์ และแผ่นใส ในด้านของจำนวนเทปโทรทัศน์ สไลด์และแผ่นใส กล่าวได้ว่าที่เป็นเช่นนั้นเพราะเนื้อหาของ เทปโทรทัศน์บางเรื่องมีบทสนทนาที่เป็นการบรรยายมากเกินไป ภาพที่ใช้สื่อความหมายไม่เข้าใจให้นำศึกษา ส่วนสไลด์นั้นพบว่า มีเนื้อเรื่องที่ไม่ตรงกับชุดฝึกอบรมและไม่เป็นไปตามหมายกำหนดการที่วางไว้ เทปที่ใช้ประกอบเสียงสไลด์นั้น การอัดเทปไม่ได้ใช้ระบบ Synchronize การเลื่อนภาพบางภาพจึงไม่สัมพันธ์กับเสียงภาพจากเทปบันทึกเสียง แผ่นโปร่งใสที่ใช้สรุปเนื้อหาของชุดฝึกอบรมแต่ละเล่มใช้ตัวอักษรเล็กมาก เพราะมีข้อความมากเกินไป เมื่อฉายบนจอแล้วไม่ดึงดูดใจผู้อ่าน ตัวอักษรแน่นเกินไป มีช่องไฟน้อย อ่านยากมาก ทั้งที่ตัวอักษรที่เขียนนั้นสวยงาม การพูดสรุปแผ่นใสของผู้ดำเนินการฝึกอบรมมีลักษณะการพูดที่ไม่เน้นหนัก พูดไปเรื่อย ๆ คล้ายกับอ่านให้ฟัง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงไม่สนใจฟังเท่าที่ควร ปัญหาที่สำคัญในการใช้สื่อเสริมทั้ง 3 ประเภทก็คือ จอภาพ และแสงสว่าง สื่อแต่ละประเภทย่อมมีข้อจำกัดในการใช้แตกต่างกันออกไปขนาดของจอภาพและจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ได้สัดส่วน จอภาพสไลด์และแผ่นโปร่งใส เล็กเกินไป เทปโทรทัศน์ควรมีมากกว่า 1 เครื่อง และไม่ควรวางเทปโทรทัศน์หันไปในทิศทางเดียวกัน

เพราะแสงสะท้อนบนจอภาพจะทำให้มองภาพไม่ชัดเจน สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้ มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรม เทปโทรทัศน์ สไลด์และแผ่นโปร่งใส ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ความคิดเห็นข้อที่ 22 และ 23 ของแบบสอบถาม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 47.67 และ 46.51 มีความพึงพอใจต่อเวลาและสถานที่ในการฝึกอบรม ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ในการประเมินที่กำหนดไว้ เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมนำร่องไม่มีความเหมาะสมกับกระบวนการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ สืบเนื่องจากการทำกิจกรรมในแต่ละวัน ปฏิบัติไม่ทันเวลา โดยเฉพาะการศึกษาชุดฝึกอบรม และจากการวิเคราะห์ตารางการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้ พบว่า การจัดการฝึกอบรมในแต่ละวันไม่มีกิจกรรมแบ่งกลุ่มระบุไว้ แต่ผู้ดำเนินการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้กำหนดให้มีกิจกรรมแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาชุดฝึกอบรมในแต่ละวัน โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที จึงมีผลทำให้เวลาในแต่ละวันเปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้นเวลาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะพักผ่อนตามอัธยาศัยจึงมีน้อย จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนมีความเห็นว่า ควรเพิ่มวันในการฝึกอบรมทั้ง 3 ช่วงให้มากกว่าเดิม กล่าวคือ ช่วงที่ 1 ควรจะเพิ่มเป็น 4 วัน ช่วงที่ 2 ควรเพิ่ม 4-5 สัปดาห์ ช่วงที่ 3 ควรเพิ่มเป็น 3 วัน และไม่ควรมีการฝึกอบรมตรงกับวันเสาร์-อาทิตย์ ส่วนสถานที่ในการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้นี้ มีลักษณะเป็นห้องประชุมซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างต่อเติมและตกแต่งอาคาร ทำให้บริเวณรอบ ๆ ทางเดิน มีวัสดุวางอยู่ มองดูเกะกะไม่น่ามอง แสงสว่างในห้องมีน้อย จึงต้องเปิดไฟตลอดทั้งวัน แต่ปรากฏว่าไฟบางดวงชำรุด แสงสว่างในห้องประชุมแต่ละจุดจึงไม่เท่ากัน ตอนบ่ายหอประชุมด้านซ้ายมือมีแดดส่องเป็นแนวยาว ไม่สามารถใช้บริเวณนั้นนั่งศึกษาชุดฝึกอบรมได้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงเลื่อนเข้ามานั่งด้านขวา ทำให้แออัด และอากาศร้อนอบอ้าว เพราะไอแดด พัดลมบางตัวชำรุดจึงทำให้บรรยากาศในห้องประชุมตึงเครียด ดังนั้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงมีความพึงพอใจต่อเวลาและสถานที่ในการฝึกอบรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. ผลการประเมินในด้านการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้ พบว่า ในด้านการเรียนรู้ได้ผลเป็นไปตามเกณฑ์ กล่าวคือ คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การเรียนรู้ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ เพราะค่าเฉลี่ยของการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.30 ของคะแนนเดิม ซึ่งถือได้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ประเมินบางส่วน คือกำหนดไว้ว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนการฝึกอบรมอย่างต่ำ 15% ของคะแนนเต็ม ผลของการประเมินในด้านการเรียนรู้เป็นเช่นนี้ เพราะว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนยอมรับว่าไม่ชอบอ่านหนังสือ และอ่านได้ช้าไม่ทันเพื่อน บางเล่มก็อ่านข้ามไป การนำชุดฝึกอบรมไปศึกษาที่บ้านยอมรับว่า ศึกษาได้ไม่เต็มที่ บางคนก็ไม่ได้ศึกษาเลย จึงทำให้ขาดความรู้ในบางเล่ม เป็นที่น่าสังเกตว่าคะแนนของการทดสอบของผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคน ได้รับคะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรมน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรม อาจเป็นเพราะช่วงที่ 2 คือในขณะที่ฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนนั้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนอาจจะไม่สนใจศึกษาชุดฝึกอบรมเพิ่มเติม เพราะเห็นว่าไม่มีการติดตามผลจะทำหรือไม่ทำ ก็ไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ และยังพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมขาดความมั่นใจในการทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนแอบมองคำตอบของกันและกัน เมื่อผู้ดำเนินการฝึกอบรมเข้าไปเตือนก็ทำเป็นเฉยเสีย ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลการทดสอบหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นไม่ถึงร้อยละ 15

5. ผลการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยสูงทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ คะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลของการประเมิน เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.64 มีวุฒิอนุปริญญา รองลงมาวุฒิปริญญาตรีร้อยละ 35.16 ส่วนใหญ่ร้อยละ 30.76 มีอายุราชการ 6-10 ปี และส่วนใหญ่ร้อยละ 46.15 ปฏิบัติการสอน 21-25 ชั่วโมง ต่อหนึ่งสัปดาห์ จากสภาพพื้นฐานดังกล่าวของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีพื้นฐานทางวิชาชีพครู และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติอาชีพครูมาเป็นเวลานาน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงมีความเชื่อที่ดีต่อการปฏิบัติอาชีพครูและในการฝึกอบรมของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน มีความเชื่อพื้นฐานว่าครูมีความรู้ในเรื่องจัดการเรียนการสอนดีอยู่แล้ว ฉะนั้นโครงการนี้จึงไม่เน้นในภาคความรู้ แต่จะมุ่งสร้างเสริมให้ครูเกิดความสำนึกในหน้าที่ มีคุณธรรมในการปฏิบัติงาน ครูที่ได้รับการอบรมจากโครงการจึงมีความมั่นใจในการที่จะปฏิบัติอาชีพครูอย่างแท้จริง จึงทำให้ผลการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียน

การสอนของครูผู้เข้ารับการศึกษาอบรม เป็นไปตาม เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

6. ผลการติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ไม่ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด เพราะครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่ครบทุกคน ซึ่งเกณฑ์การประเมินกำหนดไว้ว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ตั้งไว้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมที่ระบุในโครงการฝึกอบรม จากการสอบถามครูผู้เข้ารับการศึกษาอบรมนำร่องในภาคใต้ การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน และการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 60 คน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจำนวน 12 คนนั้น พบว่า ครูร้อยละ 66.67 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ส่วนครูอีกร้อยละ 33.33 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้จากการเข้าไปสังเกตการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนของครูทั้ง 12 คน พบว่า ครูบางคนสอนโดยยึดตัวครูเป็นหลัก ครูเป็นผู้บรรยายให้นักเรียนนั่งฟัง ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายตลอดชั่วโมงที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกต และยังพบว่าครูบางคนไม่มีการเตรียมการสอน การทำบันทึกการสอนไม่เป็นปัจจุบัน สอนโดยให้นักเรียนอ่านตามครูในหนังสือ การจัดตกแต่งห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน นับว่าโรงเรียนในกลุ่มสะบ้าย้อย-ทุ่งพอ มีการตื่นตัวในด้านนี้มาก จะเห็นได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จัดและตกแต่งห้องเรียนอย่างสวยงามนำเศษวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาตกแต่งห้องเรียน เช่น การนำลูกยางพารามาร้อยเป็นม่านหน้าต่างและประตู ใช้ลูกยางพาราเป็นสื่อการเรียนในการนับจำนวน แต่ยังมีบางโรงเรียนที่ไม่มีการตกแต่งห้องเรียนให้สวยงาม โรงเรียนที่มีสภาพเช่นนี้มักเป็นโรงเรียนที่อยู่ไกลจากตัวอำเภอ ผู้บริหารเพิ่งจะย้ายมาจากที่อื่น ไม่ได้เข้ารับการอบรมจากโครงการนี้ จึงไม่ได้กระตุ้นครูให้ตื่นตัวในการทำงาน ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ครู ก็คือ ครูย้ายออกจากกลุ่มโรงเรียนมาก ครูส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่อื่น ทุกปีจะมีครูมากกว่าครึ่งขอย้ายไปอยู่อำเภออื่น เนื่องจากอำเภอสะบ้าย้อยเป็นอำเภอชายแดนเล็ก ๆ ของจังหวัดสงขลา ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดจังหวัดยะลา ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดจังหวัดปัตตานี ทิศใต้ติดประเทศมาเลเซีย นักเรียนประมาณร้อยละ 70 นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่พูดในชีวิตประจำวันใช้ภาษามลายูพื้นเมืองจากการประเมินคุณภาพทางการเรียนของจังหวัดสงขลาเมื่อปี 2526 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอำเภอสะบ้าย้อยอยู่ในอันดับสุดท้าย ครูบางคนมีความเห็นว่าการเป็นครูที่อำเภอ

สละบ้าย้อยนี้ ต้องทำงานหนักกว่าครูที่อื่นมาก จากการพูดคุยกับประธานกลุ่มโรงเรียนสละบ้าย้อย-ทุ่งพอ ให้ความเห็นต่อโครงการนี้ว่า "หลังจากฝึกอบรมนำร่องไปได้ 2-3 อาทิตย์ ครูเกือบทุกคนมีความกระตือรือร้นดี บางโรงเรียนครูจะอยู่ทำงานตอนเย็นที่โรงเรียน แต่พอผ่านมาระยะหนึ่งครูมีภาระกิจเพิ่มมากขึ้น เพราะมีโครงการทั้งของระดับจังหวัด และระดับอำเภอที่มุ่งตรงมายังโรงเรียน ครูทุกคนจึงต้องปฏิบัติตามโครงการเหล่านั้นอย่างเร่งด่วน" ครูหลายคนยอมรับว่าตนเองมีภาระหน้าที่มากเกินไป จึงทำให้เหนื่อยล้า และต้องการคำแนะนำช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์อำเภอมากกว่าการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน

จากสภาพดังกล่าวจึงทำให้ครู 12 คน นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนเกินร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 8 คน และต่ำกว่าร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 4 คน ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สำหรับสภาพการจัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้ การจัดการสอนซ่อมเสริมส่วนใหญ่ครูมีความรู้และประสบการณ์ในการสอนซ่อมเสริม เพราะเคยจัดสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนหรือห้องเรียนที่รับผิดชอบอยู่ ส่วนใหญ่ครูประจำชั้นจัดสอนเองตามที่เห็นสมควร และสอนนอกชั่วโมงปกติ วิชาที่สอนจะเป็นวิชากลุ่มทักษะคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ในการพิจารณาว่าเด็กคนใดควรได้รับการสอนซ่อมเสริมนั้น ส่วนมากใช้การพิจารณาจากผลการเรียนโดยทั่วไป ไม่มีแบบทดสอบวัดความสามารถด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ หรือแบบสอบถามเพื่อวินิจฉัยปัญหาทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Mastery Learning) ของบลูม (Bloom) โดยบลูมใช้การทดสอบย่อยเป็นระยะ ๆ หลังจบบทเรียน ถ้านักเรียนคนใดไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ก็จะจัดสอนซ่อมเสริมทันที (1971: 53-57) ส่วนสาเหตุที่นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อนก็คือ นักเรียนขาดเรียนบ่อย จากการสอบถามจากครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนสละบ้าย้อย-ทุ่งพอ อำเภอสละบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เหตุที่ทำให้นักเรียนขาดเรียนบ่อย เป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยาง ต้องออกไปกรีดยางแต่เช้า บางคนกว่าจะกลับมาก็บ่าย จึงให้ลูกหยุดโรงเรียนเพื่อดูแลน้องเล็ก ๆ และนักเรียนส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม พ่อแม่ผู้ปกครองไม่นิยมให้เด็กเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนประถมศึกษา ถ้าจะให้เรียนก็นิยมส่งไปเรียนโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม การสอนเด็กที่เรียนช้า ส่วนมากสอนซ้ำในเรื่องที่ไม่เข้าใจ โดยสอนทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย การจัดทำสื่อการเรียนที่ใช้สอนเด็กที่เรียนช้า ส่วนมากครูจัดทำเอง แสดงให้เห็นว่าการจัดการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนประถมศึกษาไม่มี

โครงการของโรงเรียน แต่ให้เป็นความรับผิดชอบของครูประจำชั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการกรรมการเรียนการสอนควรเป็นหน้าที่โดยตรงของครูประจำชั้นอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นโครงการของโรงเรียน การประเมินผลหลังสอนซ่อมเสริมส่วนมากใช้วิธีการตรวจงานที่มอบหมายให้ทำ และเมื่อนักเรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ครูส่วนมากใช้วิธีสอนเพิ่มเติม

สภาพการจัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคใต้จัดการศึกษานี้ เห็นว่าเป็นการจัดสอนตามความสามารถของครูประจำชั้นที่จะจัดได้ ฉะนั้นการสอนซ่อมเสริมจะได้ผลมากน้อยเพียงใด เป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจและติดตามผลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา เป็นโครงการที่มีการวางแผนในการดำเนินการอย่างรัดกุมมีขั้นตอนเป็นโครงการที่มีระยะเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน ให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน เป็นโครงการที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูง สมควรอย่างยิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จะให้การสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น โครงการนี้แก่โครงการฝึกอบรมอื่น ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติต่อไป
2. ควรเพิ่มเวลาในการฝึกอบรมให้มากขึ้น โดยเพิ่มช่วงที่ 1 จากเดิม 3 วัน ควรเพิ่มเป็น 4-5 วัน ช่วงที่ 2 เดิม 2 สัปดาห์ ควรเพิ่มเป็น 4-5 สัปดาห์ ช่วงที่ 3 ควรเพิ่มเป็น 3 วัน นอกจากนั้นช่วงที่ 2 ควรมีการออกนิเทศติดตามผลในขณะฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนด้วยและไม่ควรจัดการฝึกอบรมในวันเสาร์-อาทิตย์
3. หลังจากฝึกอบรมนำร่องเสร็จสิ้นไปแล้ว ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนขาดความกระตือรือร้นในการจัดการกรรมการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์อำเภอมากกว่านิเทศจากผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ระดับจังหวัดและระดับอำเภอควรประสานงานในการออกนิเทศติดตามผลโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน และควรบรรจุไว้ในแผนการปฏิบัติงานตลอดทั้งปี

4. ควรมีการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากโครงการนี้ไปใช้หลังจากการฝึกอบรมผ่านไปแล้ว โดยควรแบ่งการติดตามเป็นช่วงระยะเวลา 6 เดือน 1 ปี นอกจากนี้ควรศึกษาพฤติกรรมของครูที่เข้ารับการอบรมในการนำคุณธรรมไปปฏิบัติงาน

5. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรพิจารณาปัญหาที่จะเกิดจากการใช้สื่อเสริม เพราะสไลด์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติผลิตขึ้นมานั้น ใช้การอัดเสียงระบบซิงโครไนซ์ (Synchronize) เมื่อส่งไปให้กับจังหวัดต่าง ๆ อาจเกิดปัญหาในการใช้เพราะบางจังหวัดไม่มีเครื่องฉายที่ใช้กับระบบนี้

6. โรงเรียนควรจัดให้มีโครงการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนโดยให้ครูร่วมมือกัน จัดวางแผนงานและกิจกรรม ควรจัดเป็นโครงการที่ให้ครูหมุนเวียน เปลี่ยนกันสอนได้ ร่วมกันทำสื่อการเรียน และการจัดโครงการยังสามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนคล้ายกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งทำให้ครูได้ร่วมกันทำงานในการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนด้วย



คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย